

Geen groei, maar bloei

“Klimaatakkoord getekend”. “200 miljoen euro subsidie voor monovergisters”. “Staatsbosbeheer wil 100.000 ha bos aanleggen”. Ogenschijnlijk losse berichten, maar feitelijk samenhangend.

Mét het klimaatakkoord is het inzicht ontstaan dat het zo niet verder kan. De aarde wordt uitgeput, fossiele energie raakt op. De zeewaterspiegel stijgt en ons leefklimaat verslechtert. Nederland gaat door het fosfaatplafond: er komt te veel fosfaat en nitraat in de bodem. De oorzaak: een grote vleesproductie en dus te veel mest. De hoge kosten voor afvoer en mestverwerking worden afgewenteld op de belastingbetaler. Monovergisters – waarin mest zogenaamd tot groene energie wordt verwerkt – spant het paard achter de wagen. Elke deskundige weet dat er vrijwel geen broeikasgasreductie plaatsvindt. En het mest- en mineralenprobleem wordt niet opgelost. Erger nog: door de ammoniak uit de stallen en uitstoot van NOx ontstaat het gevaarlijke secundair fijnstof. De burger betaalt hier via energieheffing mee aan SDE subsidie aan de ondernemers. De schoorstenen van de biogasmotoren dragen bij aan een slechtere luchtkwaliteit.

Om de CO2 uitstoot van al die dieren (vooral bedoeld voor de export) te reduceren en zuurstof te produceren, wordt bos geplant. Die 100.000 ha bos van Staatsbosbeheer kost veel geld. Vrijgemaakte landbouwgronden dalen in waarde. Dat dient gecompenseerd te worden. Het bos wordt geplant om milieudoelstellingen en het klimaatakkoord te realiseren. Ondertussen worden in het Amazonegebied bossen gekapt ten behoeve van de sojateelt. Die op haar beurt bestemd is voor onze intensieve veehouderij!

Naast het fosfaat- en stikstofoverschot en de productie van broeikasgassen (methaan, CO2, NOx) kent de sector nog meer – vaak met elkaar samenhangende - problemen: opvolgingsproblematiek bij agrarische familiebedrijven, asbest, verpaupering van het platteland en illegale activiteiten in agrarische bedrijfsgebouwen.

Oplossingsrichting: een integrale aanpak.

Allereerst worden overheidsmaatregelen die leiden tot uitbreiding van de intensieve veehouderijen beperkt. Er komt een stop op de groei van het aantal dieren. Door nieuwvestiging van veebedrijven te voorkomen en intensieve veehouders met grotere oppervlakten bebouwing te vragen te stoppen. Voorwaarde: een bedrijfsbeëindigingsregeling. Alle bijbehorende gebouwen worden afgebroken en dier-, mest- en ammoniakrechten ingeleverd en niet meer uitgegeven! De rijksoverheid neemt daarbij het voortouw om onderlinge concurrentie tussen provincies en gemeenten en het daarmee samenhangende “waterbedeffect” te voorkomen. Dat leidt tot verbetering van het leefklimaat, vermindering van fijnstof, ammoniak, mest, methaan, NOx, verkeer, import van veevoer en dumping van vlees op de wereldmarkt. Dat laatste helpt mee aan het verminderen van de ongelijke welvaart in de wereld en het bevorderen van voedselsoevereiniteit van met name ontwikkelingslanden.

Aan agrarische ondernemers die meewerken wordt door besparing op voornoemde maatregelen een goede stoppersregeling geboden. Stoppende veehouders verkopen hun bedrijfsrechten aan de overheid tegen de geldende marktprijs en dragen zorg voor een goede ontmanteling van bedrijfsgebouwen en afvoer van bouwafval. Ze kunnen in hun bedrijfswoning blijven wonen als ze bijdragen aan eventuele natuurontwikkeling tegen een redelijke vergoeding voor de waardedaling

van hun gronden en/of een prestatievergoeding op basis van toegevoegde natuurwaarde of voor het onderhoud t.b.v. van natuurontwikkeling.

Duurzame bedrijven produceren marktgericht. Op termijn een “must” om -met maatschappelijk draagvlak -verantwoord de toekomst tegemoet te treden. Arbeidsplaatsen blijven in stand, omdat ondernemers zich richten op meer toegevoegde waarde. Boeren zoeken verbinding met afnemers en verbreding door zorg of dagbesteding op de boerderij. Anderen ontwikkelen recreatieve neventakken of richten zich op kwaliteitsbewuste consumenten. Het nastreven van diversiteit via biologische landbouw biedt perspectief voor de ondernemer en diens omgeving. Diversiteit aan dieren, gewassen en werkzaamheden geven invulling aan werk dat werknemers met hart en ziel uitvoeren. Een verrijking voor de mens, in evenwicht met zijn omgeving, die het milieu en zo de aarde minder belast. Dat betekent: minder groei, meer bloei!